

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre . . . . . 12 kor.
Nélv. évre . . . . . 6 kor.
Fegyedévre . . . . . 3 kor.

Egyes szám ára . . . . . 16 fillér.

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkérdésményben részesülnek.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztőség

és kiadó hivatal:

Földes Ede

könyvkereskedése

Beth' n-utca 2. sz. alatt,

hova ugy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Nyílt tér sora 40 fillér.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

A politikai helyzet.

Az ellenzék part obstrukciója folytán a helyzet válságossá vált a parl. mentben s válságossá a kormányra nézve, miután Szell Kálmán miniszterelnök az ellenzék technikai obstrukciója ellenében csakis alkotmányos eszközökkel és pedig az erőszakoskodásnak még a látszatát is kikerülve kívánt elni, amit pedig az ellenzék túlzó elemei teljesen lehetetlenné tettek. Hiszen pld. a mikor a miniszterelnök csak azt kérte, hogy hétfőről halasztsák el az obstrukció durva eszközeit, mert kedden nyilatkozni fog a politikai helyzetről, az ellenzék ezt a méltányos kívánságot sem teljesítette, mert amiú Kossuth Ferencz nagy emfáissal kifejezte, ha ők engednének, leomolnának a nemzet hagyományait, (?) megtörnének a nemzet reményeit, kétségbejétenék a nemzetet a felett, hogy nemzeti vívmányokat elerni valaha lehetne a fennálló törvények keretén belül. Ugyan, ugyan?! Hát 1899, 1900, 1901, 1902-ik években, a midőn az újonczlétszám megszavazásáról volt szó, amidőn hosszabb pourparlek nélkül a szavazás meg is történt, — még nem voltak nemzeti remények, nemzeti hagyományok? Ugy kell lenni, mivel azokat csak most szedte elő és csak most használja fegyverül az ellenzék igazi vehemenciáival, eddig szepen nyugodni hagyta! Valjon mi történt ez alatt a pár év alatt, pld. a mult évtől fogva mostanáig, hogy kétségbe kellene esni a nemzetnek (!) ha parlamentáris módon törvény válik erre az egy esztendőre a törvényjavaslatokból s ennek ellenében a nemzeti közóhaj is kielégítést nyer fokozatosan?

Nagyszerű beszédek ezek az ellenzék részéről a saját reputációja érdekében, de nem a közhaza javára, mert hiszen Kossuth is kegytelen volt beismerni beszédeiben, hogy a „törvényen kívüli állapot már is tulságosan hosszúra nyúlt, pedig nem tanácsos megmutatni a kegyuralmi hajlamoknak azt, hogy mikenpen lehetséges Magyarországot törvényen kívüli állapotban kormányozni.“

És a midőn Kossuth felsorolja a törvényjavaslatok hosszú sorát, melyek elintézésre vannak, önkénytelenül is elismerte azt, hogy a Szell kormány becsületesen igyekezett megfelelni feladatának: a nemzet java és fejlődése érdekében mindazt megtenni, amire derekas munkával vállalkozni és keresztül vinni lehet.

Nos az ellenzék egyet elert: Szell Kálmán, a kiről dicsőimuszokat zengett Kossuth, Szederkényi, gr. Zichy János, a kinek a miniszterelnöki székéből való tavozása-

kor virágokat hintett Ugron Gábor, a ki becsületesen igyekezett szolgálni hazáját, védeni az alkotmányt, tiszteletben tartani a parlamentáriszmust, — áldozatul dobta személyét. Mélyen fájjaljuk lemondását e nemes férfunak, akitől a sors kegyetlen végzete éppen azt tagadta meg, a mit leginkább megérdemelt, azt t. i., hogy a hazaért való végtelenül fáradságos, nemes munkájának gyümölcsét megerelve, nyugodt öntudattal, teljes megelégedéssel élvezhette volna. Most a válság megoldása ő Felsége kezében van. Szívöl hajlatjuk, hogy nyugodt munkásság ideje következzen be, amihhez minden politikai párt böles és okos közreműködése szükséges.

Török Bertalan.

A kormány lemondása.

Budapest, június 16.

A magyar parlamenti életben kormányválság napján még nem nehezedett oly nyomás a kedélyekre, mint a mai napon. A képviselők sürü egymásutánban érkeztek a t. Házba s csoportokba verődve a folyosókön, koronán és esügdgedten tárgyalták a mai nap nagy horderejű eseményét: a Szell-kormány lemondását.

Tizenegy órára járt már az idő, mikor Daniel Gábor aelnök elfoglalta a helyét s a villamos csengőkkel jelezte, hogy az ülés kezdődik. A csengő hangjára rajokban hullámoztak be az ülésterembe a képviselők s mindenki sietett helyét elfoglalni. Az elnök az ülést megnyitván, előterjesztette az elnöki bejelentéseket, ami alatt lépett a terembe Szell Kálmán miniszterelnök.

Egyszerre hatalmasan, hosszan felzúgott a tömör, sürü jobboldal percekig tartó éljenzése, mikor a miniszterelnök a terembe lépett.

Az ülés megnyitása után felállott a miniszterelnök, s oly csöndben, hogy a légy döngését is meg lehetett volna hallani, beszélni kezdett.

„Tisztelt képviselőház! A tegnap bejelentett politikai nyilatkozat megtételére kérek a t. képviselőháztól szót. (Halljuk! Halljuk!) Röviden, egyszerűen fogom ezt a nyilatkozatot megtenni, olyan egyszerűen és olyan szárazon, amint erre előadásban és hangban csak képes vagyok. Szorítokozom minden körülírás nélkül, minden fejtegetés mellőzésével, annak az állásfoglalásnak az előterjesztésére, amelyre én és a kormány, amelynek elén állok, magunkat elhatároztuk. Én többször kifejtettem a t. képviselőház előtt annak a politikának elvi irányát, indokait és módszerét, amelyet az előállott

parlamenti helyzetben a t. tuloldal által kifejtett ellentállás leküzdésében a magam részéről alkalmazandónak tartottam. Elejétől fogva azt a feltételt tűztem ki és állítottam fel ezen politika alkatelemének, hogy ez csak úgy jogosult es helyes, csak úgy folytatható es vezet sikerre es általában csak úgy lehetséges, ha azon alapon vihető, amelyre az ellenzék magatartása által kényszerítve rá kellett helyezkednem es ha úgy vihető, amint megconciáltam, ha annak nemesak elvi irányára, de módszerére es az egész eljárásra es ezen módszer mertékere es határaitra nézve is minden tényezőben meg van a teljes beleenyugvás, a tökéletes egyetértés es a teljes összhang, oly összhang es oly egyetértés, amely teljes azonosságot es teljes kongruenciát jelent, amely minden elterést kizár, mert ez a politika a fel-fogásban minden hullámzást kizár es az alkalmazásban való legkisebb ingadozást sem tűri el. (Ugyvan a jobb-oldalon.)

Május másodikán volt szerencsem a t. Ház előtt kijelenteni — már előzőleg is es azóta is hivatkoztak erre, de talán akkor jelentettem ki oly modorban, a mely leginkább kidomborította az én tántoríthatatlan álláspontomat, hogy csak addig maradok ezen a helyen, a meddig úgy látom, hogy ennek a feltételnek s ennek a feltevésnek lehetősége nemcsak megvan, de az teljesen biztosítottnak is látszik. Arról vagyok ma meggyőződve, hogy ez az egyetértés az én politikám módszerére es alkalmazására nézve minden meg olyan mertékben, a mely szükséges arra, hogy ezt a küzdelmet én erről a helyről folytathassam es éppen azért jelentem a t. képviselőháznak (Halljuk! Halljuk!), hogy mult vasárnapon ő császári es királyi apostoli Felségének a magam részéről beadtam lemondásomat es beadtam a kabinet lemondását, ő császári es apostoli királyi Felsége ezt a lemondást ugyanakkor elfogadni kegyeskedett. Es ezzel a válság ream nézve befejezett tényre vált. Nekem erről a helyről több szavam nincs, nem is lehet. Nem erveltem most semmiről, sőt fejtegetésekbe sem bocsátkoztam; egyszerűen es szárazon elhatározásomat terjesztettem elő a t. Háznak, hogy ezt szives tudomásul vegye.

Arra kérem a t. képviselőházat, méltóztassék elhatározni, hogy addig is, a mig az új kormány megalakul, üléseit felfüggeszti.“

A szabadelvűpárton megismétlődött a kormányelnök személye iránt való lelkes tüntetés.

TÁRCSA.**Ulár Pál halálára.***

Megjött a gyászhir, mint az ég villama,
Lesújtva vidámságot, örömet:
Mehalt egy nyajas öreg ember,
Ki mindig jó volt, mindig szeretett.

Végkép megszűnt egy szívnek dobogása,
Mely téged, Ifjuság, magába zárt.
Könyvek közt kivitték a temetőbe,
Örök bekere egy öreg tanárt.

Szelid feje miközöttünk öszült meg;
De ősen is megtartá humorát.
Búnkban iparkodott megvigasztalni;
De nem mutatta soha önbaját.

Mi is szeretttük es ő is szeretett;
Miért vette hát el tőlünk őt az ég?
Bizton azért, mert a mi szeretettünk
Az ő jóságáért nem volt elég!

Es most, hogy az egek örök hazája
Többé nem adja vissza őt nekünk,
Hullassunk könnyet s áldást poraira:
Ez az egyetlen mit tehetünk!

* A kolozsvári unitárius főiskola nemrég elhunyt, 47 évet szolgált, köztisztelőt es szeretetben megözült tanárának halálára írta egy tanítványa.

Nem! Van még egy s ez emléket fenntartja,
Es ez az egy: Jóság es szeretet.
Legyünk olyanok, mint ő tanította,
Ki mindig jó volt, mindig szeretett!

Abrudbányai Ede.

Dal.

Folyó parton könnyes szemmel.
Ülök néma éjen,
Susog a fűz, beszél a hab
Csillag van az égen.
Síratom a boldogságot,
Szívem legszebb álmát;
Síratok egy hűtlenne lett
Csillagszemű lánykat.

Elragadja hulló könnyem
A víz sebess sodra,
Vállaimra reahajlik
Susogó fak lombja,
S beszélő hab, rezgő lombok
Holdvilágos éjen,
Bubánatos fajú szívem
Elaltatják szépen...

Tavasszal.

A kis kertben köröskörül,
Megannyi fán virág;
Hőszin, szüzi pártáikkal
Bólmagtnak a fak.

Közöttük csendes alkouyon
Némán bolyongok én.
Es mindenik, — úgy érezem,
Szánóan nevez felem.

Mintha kérdeznék: mit keres
Közttünk e zord alak?...
S virágos fehér ágaik
Borzongva hajlanak.

Es mig alattuk csendesen
Szomorun elmegyek,
Érzik talán keblem telet,
Mert mind fázik s remeg.

Tolvaly Géza.

Emlékbeszéd.

Melyet Nagy Károly ev. ref. theologiai tanár Kovács Sándor sírjának megkoszoruzása alkalmával 1903. június 2-án Nagynyeden az Emke közgyűlésekor tartott.

Hivatásunk erzete s ebből folyó hűségünk a munkához, ez adja meg az ember becsét ezen kell nyugodnia a társadalom részéről kijáró megbecsültetésnek, tisztességnek is. Sem születése, sem szerzett vagy öröklött vagyion nem adhat személyes becsét es értéket, hanem csak az a munka, melyet a közboldogulásra végzünk.

E koszoru ennek a munkának, s tiédnek — Idvezült lélek! — es a tiédnek van szánva hódolatul. Hervadhatatlan gyopár virágjával örök zöld levelek között,

SZEMLÉ.

A lemondás hatása. Széll Kálmán lemondása, ugy látszik, véglegesen el van fogadva. E körülmény az ellenzék erősen konsternálta. Többen közülök, a folyosón folytatott beszélgetésben, őszintén kijelentették, hogy Szélllel nagyon rokonszenvennek. Tiszta István miniszterelnökségéről mint bizonyosságról beszélnek. Az ellenzék tart szigorú, engedékenységre nem hajló felfogásától és modorától. Azért hangzottak Szélltől való bucsu-beszédekben, hogy erős ellenállásra talál, a ki nem tiszteli a törvényt stb. (értse: a ki erős szigorral tartja a törvényt s a parlamenti jogokkal játszani nem enged.) Általában a kormány lemondása kedvetlenséget okozott minden pártban. A volt nemzeti pártiak már tömörülnek; számukat némelyek 63-ra, mások 76-ra teszik.

Szerbia új királya. F. hó 16-án a szerb nemzeti-gyűlés egyhangulag Karagyorgyevicz Péter herceget választotta királynak. Az új király rögtön utra indult rendes tartózkodása helyéről Párisból, s a tegnapi nap folyamán, Budapesten, fogadta a szerbek hadóló küldöttségét.

Iparkiállítás Zsolnán.

A zsolnai iparkiállítás 3000 négyzet-meter területet magában foglaló főcsarnoka már készen áll s nap-nap után épülnek a külön pavilonok. Nem sokára a nyári színház építéséhez fognak hozzá, hogy egyebek között ezzel is szórakoztassa a kiállítási bizottság a látogató közönséget.

Zsolna és vidéke s az egész Vág völgy mesésen szép. Fokozott mértékben áll ez a kiállítási terület. A fejnyes ligetnek természet adta kellemet, a mellette méltósággal tova-hömpölygő Vág hullámmoraja a közeli erdős hegyek és a távoli bergek hóval fődött fölemelően szép koszorú, a fönsegesig emelik. A liget belsejét, illetőleg annak báját a Mauthner-czeg fogja retek szökőkutas virággyakkal fokozni. A kiállítástól pár percnyi távolságra a Vág és Kiszucza egyesülése alkotta szögletben áll es hever a százasod faktól környezett Budatin var maradványa, mely a hozzá füzödo több-ször es többfelepen földolgozott meghato mondárol irodalmunkban is ismeretes. Maig is látható az a fülke, melyben Szunyogh Gáspár a varnak egykori, fekte-lenül zsarnok ura, szívügyében az apai parancsnak el-lenszegülő leányát befalaztatta.

Zsolna sokágu kül- es belföldi kereskedelmi vonalnak csomópontja. Napjában 90 vonat indul: A természetnek fönseges, az emberiség s hazánk javára hasznosítandó pazar adományai, rendkívül forgalma, hatarszeli fekvése s ezek következtében az a paratlan lendülete, mely egy évtized alatt s virágo gyarnak adott életet, egyenesen parancsolták Zsolnán az iparkiállítás letesítését. Alapos okunk van oly eredményt, oly közvetlen, es közvetett sikert jósolni e kiállításnak, mino meg nem volt osztályrésze vidéken magyar kiállításnak. A zsolnai posztó-, takaro- es plüssgyarnak már fölepült külön pavillonjában művészies elrendezésben lesz látható mindaz a textilipari termék, melyet a gyár a hazai közönségnek nyújthat. Különös figyelmet érdemel s magunkba szállásra inthet ez, mert eppen ruhaneműre adunk, illetőleg dobuuk ki legtöbb pénzt külföldre. A

hirdesse a magyar nemzet örökkön élő nagyságába vetett reményességünket, a közzjóra irányzott minden-nemű hűséges munka alapján.

Havasi gyopár, hideg, zord eg alatt terem, de küzdelmei, harczi jutalmául, ha meg el, — hervadhatatlan. Méltó jelképe a magyar kultúra munkájának. Ez is, ha zord eg alatt, nehéz viszonyok közt is életfeltételeit kiküzdí s kifejleszti a magyar faj erényeit: biztosítani fogja a magyar nemzet s haza örök életét.

Polgármester Úr! Tegye le e koszorút a Kovács Sándor alapítók sírjára s mondja meg e nemes város polgárságának, hogy a ki oly nemes es hűséges munkával szolgálja hazánk, fajunk es nemzetünk ügyét, mint ő tevé, annak munkája, bármily csekély, e földön, neve a jók emlékezetében, lelke a dicsőség Uránál örökre el.

Am e koszoru nemcsak Kovács Sándornak szól. Lelkünk s egyéniségünk azon hatások alatt képződik, alakul, nő, a melyek alá a Gondviselés helyezett. E koszorúnak szalagjai ott fognak lengeni a Bethlen-kollégium kupoláján, hirdelve, hogy el es munkál benne Bethlen Gábor szelleme, a bibliás fejedelemé, kinek utódai, gyermekei ma is profétai „látásokat“ látnak; tornyodról fognak lengeni te új diszbe öltözött öreg templomunk, bizonyosságot téve arról, hogy az Isten igéje ma is örökké az életnek az ereje, a tökéletes keresztény jellemnek, honfi erényeknek szülője, dajkaja; lengenek e város ház erkélyéről, a megyeház

legkülönbözőbb férfi, katonai egyenruha es livré kelmék mellett különös figyelmet érdemel a női szövetek es butor bevonatok gazdag változata. Alig mulik el ev anélkül, hogy a gyár valami kapós újdonsággal ne szaporítsa gyártmányait. Most a francia es angol országban divatosá lett butor bevonaton a dráp jaspé készítésén fáradozik s ha a magyar gyapju sajátossága erre alkalmasnak bizonyul, talán már a kiállítás idején ez is látható lesz. Gyártmányainak nem csak Európa legműveltebb iparu államaiban, hanem más világrészekben nagy es fájdalom nagyobb a kelendősege, — mint hazánkban. Nem egyszer fizetjük meg 30—40 % drágábban a külföldről másod-, harmad kézből kapott szőlő-pasztót. A plüsskiállítás a keleti mesék fényűző, pompás világát fogják megjeleníteni. Harminezhat színárnyalatban gyönyörködtek majd a szemlélőt a mintázott es mintázatlan, a legkülönbözőbb czeleokra szolgáló plüss darabok. A szövőgépek működésükben lesznek láthatók. A rózsahégyi hatalmas textilgyár is külön pavillonban lesz képviselve s egy maga s szövő-székét állit be. Most még utalunk, egyelőre csak általánosságban, a házi ipar kiállítására, a mely a felvidék iparának tovább fejlesztési irányára, de egyszersmind az ethnographiára is érdekes leendő. Alkalmunk volt megtekinteni az eddig beérkezett Nyitra es Trencsén megyei kézi munkákat varrtasokat, melyeknek kiállításában sokoldalúság es ügyesség, a színek megválasztásában pedig jó ízlés ismerhető föl. A legkülönbözőbb anyagou van képviselve a kötött es horgolt csipke, valamint a túll athuzás es lyukas himzés is. Különös es sajátos érdekessége van a nagyrészt aranyal es ezüsttel vart fejkötőknek, melyeken a himzés mellett kézi festéssel, ecseteléssel is találkozunk. A mi a stílust illeti a tiszta szláv motívum mellett gyakori a magyar-szláv jelleg, sőt a tisztán magyar is előforul. A nép a felvidék erdeinek, illetőleg a természetnek felemelő fönsegétől áthatva, ösztönszerűleg azt utánozza. Az erdő es madár mit leginkább szeret, ezt viseli ruháján is. Nem egy régi tárgy a tudós kutatóra a nép művészetének viseletében beállott változásoknak szempontjából is igen érdekes lehet.

Minden jel arra vall, hogy a felvidék nyara rendkívül mozgalmas lesz. Ebben a Zsonához, a gyakori közlekedés es kitünő összeköttetésénél fogva mind közel eső felvidéki világhírű kirándulóhelyek es furdők mellett (Csoibai tó, Tátrafüred, Bártfa, Trencsén-Tepliz, Pöstyén, Rajeczfürdő, Stubnya, Szilacs stb.) hatalmas része lesz a honi ipar föllendítését szolgáló minden tekintetben csábító zsolnai iparkiállításnak, mely augusztus 1-én nyílik meg s szeptember 15-ig tart.

F. J.

Vegyes hírek.

— **Előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy előfizetésüket megújítva bennünket továbbra is támogatni szíveskedjenek.**

Munkatársainkat, különösen vidéki levelezőinket pedig arra kérjük, hogy vidékükéről szóló közérdekű hírekkel es közleményekkel minél gyakrabban keressék fel szerkesztőségünket.

— **Áthelyezés.** Sajnálattal értesültünk, hogy városunk egyik rokonszenves hivatali főnökét, Fellner

bástyafokáról, hirdelve, hogy e város, e megye polgársága ma is átnéz hegyeken, bergeken s a merre a szőke Maros hullámai hömpölyögnek, vele száll hon-szerelmünk s keblére ölel minden magyart, „a kit a föld hord s egével betakar.“

S hadd egyesüljön a ti szavatok a magyar föld, a magyar haza anyai szözatává gyermekeihez. Varázsos hangján szóljon szelid biztatást ithon verejtekező munkás gyermekeihez a mezőn, a műhelyben, a hivatal-szobában, hogy jobb napok derülnek reánk. De zúgjon mint egy kétségbeesett anyai fájdalom azoknak fülebe, kik elszakadni készülnek az anyai kebelből. A délkeleti Kárpátok fenyevesei hadd állítsák meg a vándort s a tenger morajlása figyelmeztesse, hogy idegen népek tengere nyeli el azt, ki elszakadt a hazai földtől, az édes anyai kebeltől!

Határainkon a fenyesek kinyújtják karjaikat s ujjukkal a honi földre mutatnak vissza, mintha mondanák: itt vár a hódítás reátok, az ősi elvesztett örökségnek visszaszerzése, a munka, a kultúra fegyvereivel! Mi halljuk e szót; az E. M. K. E. mint élő kiállítás ismétli mindenütt.

Hald meg én népem és kövesd a felhívást! Munkátat megáldja az Isten es a magyar haza!! Áldja... áldja... áldja meg!!!

(Folytatása es vége.)

Lajos osztálymérnököt áthelyezték Kolozsvárra, a pénzügyi osztály főnök-helyettesévé. Helyébe Göllner Jön osztálymérnöknek városunkba, kire városi társadalmunk előnyösen emlékszik huzamosabb itt tartózkodása idejéből.

— **Kinevezések.** Az igazságügyi miniszter Marcsák Pál, illavai fegyintézetű díjnokot a nagyenyedi országos fegyintézethez tiszti irnokká nevezte ki. — A belügyminiszter az örményszékési anyakönyvi kerületbe Salamon Sámuel okl. jegyzőt anyakönyvvezető-helyettesévé nevezte ki.

— **Gyászhir.** Ravensteini Rómer József nyug. sóbányahivatali pénztárnok, életének 70-ik évében folyó hó 14-én reggeli 3 órakor hosszas szenvedés után Marosújvárt meghalt. A boldogult fia es kiterjedt rokonsága gyászolja.

— **Dr. Rád Demeter,** előbb lugosi, jelenleg nagyváradi gör. kath. püspök a lugosi egyházkerület 50 éves évfordulója alkalmából 26 ezer koronás alapítványt tett, melynek jövedelme a lugosi egyházkerület tanügyi es egyházi intézményeinek gyarapítására lesz fordítando.

— **Tíz éves találkozó.** A kik az 1893-ik évben tették érettségi vizsgálatot, a folyó hó 28-án váltják be tíz éves találkozóra tett szokásos ígértüket. Egy kedves ünnepre van tehát kilátásunk, melyben városunkból es vidékéről több kedves ismerősünk részt vesz. A találkozót Nagy Pál nagyenyedi járási szolgabíró rendezti.

— **Iskolai vizsgálatok.** Folynak a vizsgálatok minden iskolában. Az elemi leányiskolában már be is fejeztettek. Jól esett hallanunk a lányok értelmek es szabatos feleleteit, a mi legvilágosabb jele az okserü es buzgó tanításnak. A közönség köszönetének a vizsgálati elnök szép szavakban adott kifejezést.

— **Tornavizsga a leányiskolában.** Folyó hó 14-én délután 5 órakor nagy közönség jelenlétében folyt le a polgári leányiskola növendékeinek torna-vizsgája. Az osztályok egyenkint vonultak fel s korukhoz es gyakorlottságukhoz ügyesen kiválasztott szabadgyakorlatokat végeztek. Különösen tetszetek a harmadik es negyedik osztály gyakorlatai. A ki tudja, mekkora türelemmel kell ily pompásan fegyelmezett es összevágó gyakorlatokra előkészíteni, az a legnagyobb elismeréssel fogja honorálni a tanító faradozását. A szép sikerhez örömmel gratulálunk Simon Erzsike kisasszonynak.

— **A nagyenyedi áll. polg. leányiskola** es a vele egybekapcsolt kézimunka-tanfolyam kézimunka-es rajzkiállítását megtekinthető folyó evi június 17, 18, es 19-én délelőtt 10—12, délután 4—6 óráig.

— **Jégverés.** Folyó hó 15-én délután 3 órakor veszedelmes felhők tornyosultak a nyugoti hegyek fölül. A vihar jöttét valóságos orkán előzte meg, mely mintegy tíz percig teperte, tördelte a dus növényzetet. A vihar mérge mintegy negyed óráig tartó jégesőben tombolta ki magát, melyben dió-nagyságu jégdarabok hullottak, de szerencsére nem nagyon sürtén. A szépen indult szőlőtermésben, nem annyira a jég, mint inkább a szelvihar sok kárt okozott.

— **Lepkék pusztítása.** A tavaszi bőséges hernyótermés gubójából szárnya kelt s nagy mennyiségben telepszik le növényzetet es mocsaras helyeken. Ezt az alkalmat kellene leginkább irtásukra felhasználni, mert különben újra milliónyi tojással rakják meg a leveleket. A pusztítás legalkalmasabban történetik mesterséges kis mocsarak partján hosszú lapos nyírágseprével. Ajánljuk a gazdák es hatóság figyelmébe.

— **Tűz.** Folyó hó 15-ére virradólag tűzriadóval riasztottak a lakósságot. A porondon egy kerítés égett 2—3 meter hosszban, melyet a kivonuló tűzoltóságunk azonnal eloltott. Jól esett tapasztalunk ama gyorsaságot, melylyel tűzoltóságunk a helyszínén megjelent, a mit csak az éberségnek es a fegyelmzetttségnek tulajdoníthatunk.

— **Magyar adomány román egyházi es iskolai czélokra.** A balázsfalvi „Unirea“ újságolja, hogy özv. Kovrig Tivadarné Gáldtón építendő román templomra 2000 koronát ajándékozott. Spinean György lándori lelkész pedig, a Lándoron folyó tagosítási költségből feunmaradt 329 kor. 8 fillérnek az ottani gör. kath. iskola részére tett adományozásáért mond nyilvános köszönetet gróf (?) Kemény Pálnak es Kemény Simonnak, kik mint odavaló nagybirtokosok egyetértőleg a kisebb román falusi gazdákkal az említett ajándékozást tették.

— **Új bank Nagyenyeden.** A mint halljuk, új takarékpénztár alapítására folynak az előkészületek városunkban. A részvény-jegyzés folyamatban van.

— **Szenzációs exhumálás.** Gyulafehérvárról vesszük az érdekes hírt, hogy folyó hó 16-án a temetőben nagy tömeg ember vonult ki egy új sírhoz, melybe néhány nappal korábban temettek egy vízbe-fult embert. A tömeg kivonulását es izgatottságát az

varra, a pénz-
e Göllner
rosi társadal-
tartózkodása

iszter Mare-
nagyenyedi
vezette ki. —
könyvi kerü-
akönyvvezető-

er József
k 70-ik éve-
osság szeneve-
logultat fia és

jelenleg nagy-
házkerület 50
koronás alapít-
egyházkerület
apítására lesz

1893-ik évben
28-án váltják
erüket. Egy
melyben váro-
erősünk részt
enyedi járási

a viz gálatok
ban már be is
ak értelmes es
ele az okszerű
ének a vizgá-
st.

ban. Folyó hó
eg jelentékeny
ekének toron-
ak fel s koruk-
lasztott szabad-
tszettek a har-
a ki tudja,
u fegyelmzett
ni, az a legna-
tanító faradozá-
laluuk Simon

ányiskola es
yam kezimunk-
vi június 17, 18,
6 óraig.

elután 3 óraker
nyugoti hegyek
lőzte meg, mely
dus növényzetet.
tartó jégesőben
ságu jégdarabok
sűrűn. A szepen
jég, mint inkább

i bőséges hernyó-
gy mennyiségben
helyeken. Ezt az
ra felhasználni,
al rakják meg a
ban történhetik
sszu nyelű lapos
tóság figyelmébe.
ológ tűzriadóval
egy kerítés égett
uló tűzoltóságunk
unk ama gyors-
szinén megjeleni,
egyelmeztségnék

egyházi és is-
Júlia" újságja,
u építendő roman
t. Spineán György
yó tagosítási költ-
nek az ottani gör.
ásáért mond nyil-
álnak és Kemény
okosok egyetértő-
az említett aján-

mint halljuk, új
az előkészületek
folyamatban van.

Gyulafehérvárról
hó 16-án a teme-
ki egy új sírhoz,
mettek egy vízbe-
s igazottságát az

okozta, hogy állítólag — hangokat hallottak a sír-
fenekéről. A rendőrség elrendelte a sír felhántását.

— **Szökött vőlegény.** Egy balazsfalvi adótsz. mint levelezünk értesít, ki a múlt heten tartotta esküvőjét, menyasszonyának 4000 korona hozományát magához véve hazáról ismeretlen helyre távozott. Állítólag levelet is írt elhagyott menyasszonyának, értesítvén őt, hogy Amerika fele vette útját.

— **A legközelebbi világkiállítás,** mint tudva van, a jövő évben Észak-Amerikában Missouri államnak St. Louis nevű városában lesz. E város aránylag még igen fiatal telep. 1764. február 15-dikén építette itt egy francia ember a boronából összetakolt első kunyhót. Lassanként többen telepedtek meg körülötte s a helységet XV. Lajos francia király tiszteletere „St. Louis“-nak keresztelték. Ma a lakosság jóval túl van a 600 ezeren, s nevezetes tevékenységet fejt ki a nagy ipar és vállalkozás különböző terein. Csúpan egyik sörfőzdeben több sört készítenek mint egész Münchenben. Nem kevesebb mint 35 vasútvonal indul ki belőle s szállítja mindenféle a gazdaság és virágzó ipartelepek terményeit. Akkorra es annyi dohány- és szivargyár, s oly nepes osztervásár nincs a világon egyebütt. Építmenyei közt első helyen áll 680 méter hosszú hídja a Mississippire felett, melynek 3 ívezete s két emelete van, a felső vasúti vonatok robognak, az alsó rész a kocsis- és gyalogforgalom lebonyolítására szolgál. A kiállítás felőli az emberi tevékenység egész köreit s czeit bemutatói úgy a miveles eredményeit a munkát, mint a mivele, tevékenységben levő embert magát is. A költségek 15 millió dollárra vannak számítva, s 5—5 millió dollárral járul hozzájuk a kongresszus, vagy az egyesült államok parlamentje. Missouri állam es St. Louis városa. A kiállítás területe 350 hektár, fővezető ereje, feyponyja pedig, vagy franciasan szólva „clou“-ja derekszege az a reneteg vasalkotmány lenne, mely mellett a párizsi Eiffeltorony es a chicagói óriás kerék szegyenülve lapulhat meg. A tervezés az építésről „Friede legdömbjé“-nek nevezett óriás épület 1 1/2 millió dollárba, vagyis 7 es 1/2 millió koronánál többre fogna kerülni. Áll egy 106 méter átmérőjű hatalmas gömbből, vagy golyóból, melynek alapszátat 250 oszlop alkotja. Első emeleten, a földszintől 33 1/2 méterre lesz az úgy nevezett „függő kert“, itt elkező helyek- es színházakon kívül 10 ezer ember számára lesz hely. A második emeletnek „függő colosseum“ lesz a neve, itt is 10 ezer ember fer el. Ezt az emeletet 6 méter széles sétány fogja körül, melyen tavcsövek állanak rendelkezésre az egész kiállítás területét kenyelmes áttekinthetése végett. Csak a harmadik emelet éri el a gömb tulajdonképi közepet 118-87 méter magasságban, tehát jóval magasabban mint az enyedi órhegy teteje a piac felett. Itt egy 16 1/2 méter magas hangverseny-terem lesz, 106 méter átmérővel. E felett óriási palma kertet rendeznek be. De mivel a sok nagyszerűség meg mindig nem elég, a gömb tetejére 30 méter magas tornyokat terveznek, melyek csúcsáról négy feyvető több mertföldnyi tavolságra fogja vetni a közeli vidék tájaira a villamos feykeveket. Kilenc nagy kiállítási palota már épülőben van, ehhez járul egy „laguna“ egy „elsüllyedt kert“ ó-római izlésben, több díszes körút, es nagyszerű park es kert. A kiállítás terület hatteret szelíden emelkedő dombvidék képezi, ennek közepére épül a díszes műcsarnok, mely e szerint uralni fogja a kiállítás egész színteret.

— **Országos czipész-kongresszus.** A kolozsvári kereskedelmi es iparkamra a hozzá érkezett értesítés alapján az érdekelt czipész iparosok tudomására hozza, hogy Debreczenben f. évi augusztus hó 15. es 16. napjain lesz megtartva az V-ik orsz. czipész kisiparos szakkongresszus. Résztvehetnek az ipartestületek, illetve a czipész szakosztályok, társulatok es szakszövetkezetek kiküldöttjei es egyes szakiparosok. A részvételi díj személyenként 4 korona, mely összeg előre a részvételi jelentkezéssel egyidejűleg f. évi július hó 1-ig okvetlen bejelentendő az előkészítő bizottság elnökségehez (Debreczen, Simonffy-u. 1 sz.) es ez esetben a kiküldöttek ingyenes elszállásolásáról is gondoskodva lesz. A kongresszussal egyidejűleg vagyis augusztus 15-én czipész munka es gépkiállítás is fog megnyílni, mely 24-ig bezárólag lesz nyitva. A munkakiállítás 3 csoportban es pedig 1. a fővárosi es sz. kir. városok czipészeinek, 2. szövetkezetek es szakcsoportok, 3. vidéki kisebb városok es községek czipész munkáiból lesz rendezve. A terület 1 négyzetmétere után 1 kor terdij fizetendő, melyből a biztósítási es eladási költségeket a bizottság hordozza. Munkakiállításra a bejelentések szintén az előkészítő bizottsághoz intézendők,

amely a fővebb felvilágosítást hozza fordulókat tanácsal is készséggel el fogja látni. A kiállításon nem csúpan czipő es csizma kész czikkeek, hanem felsőrészek, szabás mintarajzok továbbá kapták, szerszámok es eszközök is kiállíthatók. A kiállításai kapcsolatosan a czipész ipari szakbavago gépek is be lesznek mutatva.

— **A kolozsvári kereskedelmi es iparkamara** az érdekelt ipari körök tudomására hozza, hogy a m. kir. technológiai iparmuzeum igazgatósága a muzeumban jelenleg kiállított kisipari benzín- petróleum- es gőzmotorok szerkezetének, működésének es jó karban tartásának megismertetésére es okszerű kezelésöknek begyakorlására ez évi június hó 15-ik napjától kezdve rövid tartamu tanfolyamokat rendez. Egy-egy tanfolyam tartama hat nap, a tanítás díjtalan. E tanfolyamokra felvételnek első sorban a kisipari motorok tulajdonosai, másodsorban azon gépkezelők, kik kisipari motorokat már kezeltek vagy most kezelnék, vegre — amennyiben a jelentkezők száma megengedi — vizsgázott gépkezelők is. Beiratkozni lehet a muzeum iródjában VIII. József-körút 6 szám) a hivatalos órák alatt naponként 9 órától 1-ig. A jelentkezők kötelesek igazolni mester-ségüket s jelenlegi foglalkozásukat. A vidékiek okmányaik beküdesé mellett level útján is beiratkozhatnak. A jelentkezők viszonyainak es óhajainak figyelembe vételével az igazgatóság állapítja meg a felvétel sorrendjét egymás az után következő tanfolyamokra.

— **A nagyszabedben államilag segélyezett bőr- es czipészipari szakiskolánál,** melynek tanulmelye 8 különféle rendszerű varrógéppel, ezek közt egy gomblyuk-kivarrógép elektromos hajtóerővel, valamint a modern czipésztechnológiai kisebb segédgépeivel van berendezve, mint tavaly, úgy az idén is vidéki azaz nem Nagyszabedben lakó czipészek es csizmadiaik részére egy rendkívüli szaktanfolyam tartatik. A tanfolyam kezdődik t. évi augusztus 9-én es végződik augusztus 26-án. Az oktatás magyar es német nyelven naponként d. e. 8—12-ig es d. u. 2—6 óráig történik. Az oktatás teljesen ingyenes. A tanfolyam tantárgyai a következők: a mintarajzolás es szabás, lab-tanulmányok, mértékvetel es anyagtan. A mintarajzolás es szabás megtanulásához szükséges rajzpapirt es kemény papirt az iskola ingyen szolgáltatja. Minden résztvevő számára ingyenes lakás- es ágyról a szakiskola felügyelő-bizottsága gondoskodik. Ezen kedvezményeken kívül még 4—5, egyenként 10—10 koronából álló ösztöndíj vagy segély osztatik ki azon tanfolyambeli résztvevők között, kik szegénységük es megfelelő iskolai előtanulmányaik alapján, — mit hiteles bizonyítványokkal igazolni tartoznak, — arra igényt tartanak. A tanfolyam befejeztével a résztvevők hivatalos látogatási bizonyítványt kapnak. Mindazon segéd- dek es mesterek, kik magukat a mesterségükben tökéletesíteni akarják, jelentkezzenek írásban f. évi július hó 25-ig Schuster Márton főgimnáziumi tanárral Nagyszabedben, mint a felügyelő-bizottság elnökével.

— **Hómér kéziratra** bukkantak közelebbről egy kirokodik mumiájában. A lelet érdekességét növeli az a körülmény, hogy a kézirat Aristarchnak az alexandriai híres tudósna s az ókor legjelesebb műtészének szeljegyzeteivel van ellátva. Mivel az egyiptomiak igen sok kirokodilt készítették ki mumiának, igen valószínű hogy a kéziratot több más is fogja követni. Aristarch K. e. 215-től 143-ig elt s Alexandriában VII. Ptolemeus alatt a királyi hercegek nevelője s az ottani világ-hírű könyvtárnak felügyelője volt.

— **Apróságok.** Ur (egy idősebb nőhöz): „Úgy e, ez a bájos kis baba unokája nagysádnak?“ Hölgy (mérgeben, a miért nagymamának nézték): „De nézze meg jól ezt a gyermeket. Hát úgy néz ki ez, mintha unoka volna?“

— **Augensteiger** (a börzeügynökhöz): „Na mit tanácsol? mit vegyek? Börzeügynök: „Vegyen hómérót! Az még most elég a laesonyan áll, de nemsokára nyár lesz, tehát biztosan emelkedni fog.“

— **Fogyasztási szövetkezetek alakulása.** Kézdivásárhelyről táviratozza tudósítónk, hogy Háromszék megye székely népe szintén rálépett arra a gazdasági utra, melyen biztosan célt érhet. Székelyföld közzgazdasági helyzetének javítását illetőleg Sepsiköröspatakon, Dalnokon, Maksán, Eszteleken fogyasztási es értékesítő szövetkezetek alakultak. A Magyar Gazda-Szövetség akcióját a földmivelő gazdatársadalom szervezése érdekében székelyföldön mindenütt örömmel fogadják.

— **A kolozsvári kamara** szekhelyén folyó évi augusztus hó 16-ig rendezendő kamarakerületi iparostanoncz es segédmunka-kiállításra örvendéses módon folynak a jelentkezések. Ez ideig a kamarakerület 5

városból 310 jelentkezés történt es pedig 111 segéd es 199 tanoncz részéről. A tárgyak készítésének ellen-örizésére a vidéki bizottságok megletek alakitva — köztük a kolozsvári nagybizottság is — es a vidéki bizottságok azonnal a kolozsvári pedig a napokban már megfogja kezdeni rendszeres működését. Az előjelekből es lelkesedésből ítélve, a kiállítás szép sikerű lesz es a jelentkezések az 500 kiállítót valószínűleg túlfogják haladni. A kolozsvári iparosok közül eddig 156 jelentkezett.

— **A vizsgálat eredménye.** Magasrangú katonatiszt érkezett egy vidéki városba, hogy a helyorség felett szemlet tartson. A mikor a szokásos katonai paráde végbement, a vendég szellemi tekintetben is vizsgálni kezdte a legenyiséget. Az egyik bakavál óvstatuui kézi: ez azonban jelenti alássan, hogy nem tud olvasni. „Mégis hallatlan, hogy valaki nem tud írni es olvasni a huszadik században.“ „Jelentem alássan — jegyzi meg az önértetes vitez — én a harmincké században szolgálak.“

Irodalom.

— **A „Zenélő Magyarország“** zongora es hegedű zenemű folyóirat most megjelent X. evfolyam 12-ik füzeté a következő szép zenemű ujdonságokat közli: I. Nyáry József „Befellegzett már felettem“ es II. Nyáry József „Ilyen olyan egy korecsmaros“ magyar dalokat III. Dr. Schwimmer Aurél „Suszterinas nótá“ a „Fifin“, operettből. IV. Kisseszenyi Szabó István „Casino“ polka-francaise. Ily gazdag tartalommal jelenik meg e folyóirat minden egyes füzeté. Évenket 24 füzet, minden füzet 8—12 oldal zenetartalommal a legjobban megvalasztott kiváló sikertü ujdonságokból összeállitva jelenik meg. Előfizetési ára egész évre 12 korona, felelve 6 korona. Előfizethető a most meginduló III. evnegyedre, valamint az előző evnegyedekre a „Zenélő Magyarország“ (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalában Budapest, VIII. József-körút 22/24., honnan minden nyomtatásban megjelent zenemű a legolcsóbban megszerezhető.

Polgári perrendtartás. A Stampfel-féle „Tudományos Zseb-könyvtár“ jogtudományi csoportja ismét gazdagodott. A 140/141. sz. alatt a magyar polgári perrendtartást dolgozta föl Dr. Pajor Ernő ösmert nevű jogi író. A sommas törvény megalkotása óta ez az első mű, mely az egész perjogot szervesen tárgyalja, s így nemcsak mint tankönyv, de mint gyakorlati kézikönyv is hezagptóló; es mellett a perrendtartás javaslatát is figyelemben veszi. Tömör es világos irály, eredeti rendszer, s az elmélettel való takarékosság mellett kitünő gyakorlati érzekre valló feofogás jellemzik a munkát. Megrendelhető Stampfel Károly kiadónál, Pozsonyban es minden hazai könyvkereskedésben. Ára 1 kor. 20 fillér, s egyes példány postadíja 10 fill.

Könyv az „Életpályákról.“ Ezen érdeemes munkája Ferenczy István nagyszabedbeni áll. főgimnáziumi igazgatónak, most már a harmadik javított es a legújabb viszonyokhoz alkalmazott, bővített kiadásban jelent meg Stampfel Károly könyvkiadónál Pozsonyban. Az „Életpályák“ első es második kiadásánál is kiemeltük annak közérdekű, hezagptóló voltát. Biztos utmutatással szolgál ezen mű az életpályát választani akaró ifjúságnak, egyszerűmind üdvös kézikönyv a családapaaknak, gyámoknak es tanferfiaknak is. Ezen harmadik kiadás, mely tetemesen bővített alakban látott napvilágot, kétszeres elismerésünkre tarthat számot, mert valóban nincsen olyan közpálya hazánkban, melyre vonatkozzolag e hasznos kötetben ne kapnánk felvilágosítást. Fel van itt sorolva mindaz, a mi a pályák fontos kérdéseire vonatkozzolag a minősítő es szervező törvényekben, szabályzatokban, iskolai értesítőkben es hivatalos lapokban szetszórtan megjelent. Kétszeres hasznát veheti ezen munkának mindenki, akinek pályaválasztás előtt álló fia vagy rokona van, mivel a legkülönfelebb állások közötti különbséget könnyen felismerheti es ez által a körülményeknek, az illető ifju tehetségének es képzettségének legjobban megfelelő tudja kiválasztani. Az „Életpályák“ harmadik kiadása füzeve 4 korona, bektöve 5 korona.

Közzgazdaság.

Nem szabad a szőlőtermés nagyságát mértéken felül fokoznunk.

A nagy termőképességű dél-franciaországi szőlőkre nézve A. Müntz érdekes tanulmányt végzett, melyben világosan kimutatja, hogy Franciaország kedvezőtlen borainak behatása folytán nagyobb hasznót hajtának a

Táncel József

női es férfi divatáru kereskedő Nagyenyeden, tisztelettel értesiti a nagyérdemű közönséget, hogy a tavaszi idényre ujdonságai honi férfi es női ruhaszövetekben, batisztok, kretonok, szatenok, oxfordok, inlettek, zephirek, gypaju es csipke-függönyök, ágy- es aszalterítők es futószőnyegekben már teljesen beérkeztek s azok megtekintésére b figyelmét felhívja.

középtermésűek mint a tulbóven termő szőlők. E tulbó termőképességet a szőlők termékeny földbe kerülésüknek a sok öntözésnek, trágyázásnak s a szőlőtöke előnyös visszametszésnek köszönhetik. Ezen és a különben is előnyös tenyésztéletek behatása alatt levő szőlő termőképessége aránytalanul emelkedik. Ezen körülmények azok, amelyek azt eredményezték Franciaországban, hogy míg a filoxera megjelenése előtt 30—50 Hl bor termett hektáronként, addig most az sem ritkaság, ha 300—350 Hl-t eredményez ugyanazon terület. A fentemlített francia tudós vizsgálatai által kimutatta, hogy e termőképesség megbosszulja magát, a mennyiben az a bor minőségének rovására megy.

A míg a bor nagy keletőségének örvendett, — kb. 1899-ig — jól elkelték meg a rosszabb minőségű borok is, nagyon természetes, hogy a bőven termő szőlők, hektáronként mintegy 1045 koronával több hasznót hoztak a középtermésűeknél; — az 1901-ben beállott tultermes következtében a rossz bor ára tetemesen csökkent a jó borra szemben, s e csökkenés oly nagy volt, hogy nemcsak nem volt tiszta jövedelem-többlet, hanem hektáronként a haszon mintegy 285 koronával lett kevesebb. S bár versenyképtelen volt e nagymennyiségű s gyenge minőségű bor a jöminőségűvel szemben, áreöklentő hatást mégis gyakorolt ez utóbbira; a mely körülmény nemcsak Franciaországban, hanem nálunk Magyarországon is érezhető volt. Láthatjuk tehát e szomorú helyzetből, hogy sem a hasonló természetűeknél, de különösen a szőlőnél nem szabad a lehető legnagyobb termést tűzni ki célulunknak, s e példából láthatjuk, hogy a bortermést az alkalmas szőlőtökei mersekeit visszametszése által csak mersekelten fokozhatjuk.

Ketséget nem szenved, hogy a műtrágyák is nagy szerepet játszanak a bor termelésében; e trágyázással, óvatosan bányva es gazdaságosnak mutatózó mennyiséggel — javíthatjuk a minőséget, vagy legalább is növelhetjük a termést a nélkül, hogy a minőség romolnék. Az öntözéssel is nagy hatást érhetünk el a termés nagyságára nevez, hátránya ellenben ezzel szemben az egyszer befektetett tökének a piaci viszonyokhoz való nehez alkalmazhatósága. Műntz nem vagy csak keves mértékben helyezi klatásba a franciaországi bőventerme szőlőterületek — de különösen az öntözésre berendezettek termésének csökkenését.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyei Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyei Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság könyvnyomdájában

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szög 40 fillér, azon túl minden szó 4 fillér. A hirdetés bélyegdíjmentes. Levélbeli tudakozásra szivesen válaszolunk, ha postabélyeg mellékeltek. Hirdetéseket a kiadóhivatal vesz fel.

Nagyenyeden a **fűtőren** egy jó forgalmu sarok **üzlethelyiség** kiadó. Értekezhetni Bálint Jánosnál.

Sz. 3479—1903. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nagyenyedi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Jenői Elek ügyvéd által képviselt Gligor Todor a Szimion és Gligor Stefan vladhazi lakosok végrehajtatónak Juonás Juon vladhazi lakos végrehajtatást szenvedő elleni 44 korona 50 fillér töke s jár. iránti végrehajtatási ügyében a vladhazi 302 sz. tkjvben foglalt A + 3 és 5 r. sz. 1248 2 2, 1249 2, 1277 2 és 4097 hr. sz. ingatlanokra 90 kor., az 531 sz. tkjvben A + 1 r. sz. 963 2, 964 2, 965 2, 966 2, 967 2, 968 2, 969 2 és 970 2 hr. sz. alatti ingatlanra a végbr törv. 156 § értelmében egészben 210 kor., az 588 sz. tkjvben A + 1 r. sz. 1006 hr. sz. ingatlanra az idézett törvényszakas értelmében egészben, de a C 2 alatt Irimie Petru javára bekebelezett haszonélvezetjog fentartásával 20 kor., és végre az 1 sz. tkjvben A + 3, 6, 7, 9—13, 16—19 r. sz. 1221 2, 2209 b, 2210 a, 3210 b, 2587, 2588, 4517, 4711, 4729, 4730, 4754, 4788, 1248 2 1, 1249 1, 1277 1, 4711 2, 4729 2, 4730 2 és 4788 1 hr. sz. ingatlanokból végrehajtatást szenvedőt illető 1/10 rész jutalekára 674 korona, összesen 994 korona becsárban az árverést elrendelte, és hogy a fenn megjelölt ingatlanok az 1903 évi július hó 28-ik napján d. e. 9 órákor Vladhaza községvárosánál megtartandó nyilvános árverésen a kiküldött árón alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsértékének 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságtól. Nagyenyeden, 1903. április hó 28-an.

Weiner,
kir. aljárásbíró.

236 1—1

FOGAK

szájpadlás nélkül és anélkül, hogy a gyökerek eltávolításának 3 koronától. Az általam készített és **Párizsban első díjat nyert** fogsorokat mindenki azonnal megszokja, beszédzavarokat nem okoz és kitűnően rág vele. Régi fogsorok átalakíttatnak.

Vidékiek 12 óra alatt kielégíttetnek.

Sz. 503—1903. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A balázsfalvi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a „Patria” balázsfalvi takarékpénztár részvénytársaság végrehajtatónak Petrifeleán Vazul és társa végrehajtatást szenvedők ellen 300 kor. s jár. iránti végrehajtatási ügyében a karácsonyfalvi 32 sz. tkjvben A + 1 r. sz. 56, 57 hr. sz. ingatlanokra 402 kor., a 6 r. 865 hr. sz. (szőlőre) 52 kor., a 8 r. 1298 hr. sz. 58 kor., a 12 r. 1976 hr. sz. (szőlőre) 106 kor., s utóbb nevezettek által törént eladás folytán Boreza Tódor nevére a karácsonyfalvi 509 számú tkjvben A + 1 r. sz. alá ártit 1546 hr. sz. ingatlanra 246 korona megállapított kiküldött árban a végrehajtatási árverést elrendelte, s hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi július hó 13-ik napján d. e. 10 órákor Karácsonyfalva községvárosánál tartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldött árón alul is el fog adatni.

Árverezni szándékozik végre kötelesek az ingatlanok kiküldött árának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíró mint tkvi hatóságtól. Balázsfalván, 1903. évi március hó 31-én

Csiszér,
kir. aljárásbíró.

232 1—1

Nagyenyei kiegészítő takarékpénztár P-t.

Alaptöke: 300,000 korona.

Tartalékalap: 100,000 korona.

Elfogad betéteket évi 5%-ra. Előnyös kölcsönt nyújt váltóra és betáblázásra.

Nyitva minden hétköznap délelőtt 9—12 óráig.

Bálint János szövőgyáros
Nagyenyeden.

A hazai ipart pártoló nagyerdemű közönségnek becses figyelmébe ajánlja, az általa ezen városban már 15 éven át gyártott több bel- és külföldi kiállításokon kitüntetett s mindenki által előnyösen ismert áruit és pedig:

Női és férfi mosó ruhaszövetek, szoknyák, kötények, függönyök, ágy- és asztalterítők, nyári paplanok nagyok és kicsinyek, ágyneműekhez és ruhákhoz díszítő betétek, fehér és színes kamuka abroszok, asztalkendők, asztalfutók, asztalközepek, tálcakendők és törölközők.

Kamuka asztalneműek és törölközőknek megrendelés szerinti szövését is elvállalja s azokhoz beverőnek a házi fonalat elfogadja.

196 11—29

Somatose

oldható húsfehérnye a hús tápanyagát tartalmazza (tojás fehérnye és só majdnem izetlen könyven oldható por alakban) a lehető legjobb **erősítő szer** gyenge, a táplálkozásban visszamaradt egyéneknek, melibetegeknek, idegbetegeknek, gyomorbetegeknek, gyermekgyásosoknak, angol korban szenvedő gyermekeknek gyogyadónak

Vas-Somatose

alakjában pedig különösen **Sápkorban** szenvedőknek orvosiilag ajánlja. Somatose nagy mértékben emeli az étvágyat. Kapható minden gyógyszerárban és árogerárban. Csak eredeti csomagolásban való!

178 15—52

Pénzkölcsönt

szerez katonatiszteknek egyéves önkénteseknek, magán- és államtisztviselőknek, **nyugdíjasoknak**, ugyszintén kereskedők és iparosoknak **kezessel és kezes nélkül**, valamint ingatlanra minden irányban a legmagasabb összegig, legm-ltányosabban és gyorsan ólesó kamattal és a legcsekélyebb heti törlesztéssel vagy 3 hónaptól 75 évig terjedhető időre is, kezizalagra azonnali folyosítás mellett.

VÁLASZBÉLYEG.

LAUFER és SÁMUEL
BUDAPEST, VII., Szövetség-utca 38 sz.

230 1—20

Fogorvos: **LÖFLER EMIL.** Fogtechnikai vezető: **GROSSMANN S.**

Foghuzás érzéstelenítve. Tartós plombák.

Rendel: d. e. 10—12 és d. u. 3—7-ig

a párizsi fogorvosi akadémia kiállításán a kereszttel díszített aranyéremmel kitüntetve. Fogad reggel 8-tól este 8-ig.

Vasár- és ünnepnapokon is.

Mérsékelt árak. Részletfizetésre is. 234 1—30

WINKLER JÁNOS Nagyenyedén

Ajánlja tisztán kezelt
jó borait
literenként 32, 40, 50 kr.
vörös 48 kr.

Viszontelárusítók előnyös árban
részesülnek.

205 8—

Nem lesz több ilyen ritka alkalom az életben, hogy
csak 2 forint 96 krajczáért a következő pompás
aranyútemény megszerezhető:

12 darab csak 2 frt 96 kr.

1 nikkell horgony-rem-zsebóra, poatosan
járó, 3 évi jóállással; 1 valódi goldin vagy
nikkell páncél-lánc; 3 drb valódi goldin
gyűrű legújabb fagou, simli brilliánsokkal;
2 legfin goldin nyakkendő; 2 valódi gold-
in nyíratu fülönfüggő; 1 tok a horgony-
órához; 1 párisi módszerű goldin mellű;
1 goldin vagy nikkell függelék a lánczhoz.
Nem tetsző kicseréltetik, vagy a pénz visz-
szatérítetik, tehát rizikó kizárva. Más ha-
sonló hirdetés utánzat.

Minden pompás óra a horgony-rem-
órával együtt csak 2 frt 96 krba kerül.

Kapható készpénzfizetés v. utánvét mellett

KAPELLNER & HOLZER

óra- és aranyműek en gros gyári raktárában
Krakau, Dietelsgasse 68. (Oesterreich)

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

70 15—52

Korona tyukszem és borkeményedés elleni legjobb
tapasz kizárólagos árusítója.

Összes kávé fajokat leszállított áron ajánlom.

Mint bizonyos a legkifünőbb magyar zomanczolt bádög-
edény gyárnak, ol' előnyös árakat értem el, hogy a márvány
zomanczú legeszegecsőbb főző-edényeket felere leszállított áron
adhatom el; bárki egy kis csupor vetelevel (8 kr.) meggyőződ-
hetik az előnyös vetel felől Kupás fazék vagy lábos 20 kr., 2
kupás 25 kr., legújabb fajta kávéfőzők, egyszerűbb móddal, sokkal
erősebben főzhető a kávé a most érkezett „Non plus ultra”
kávéfőzőkben; nem kell utána töltögetni, mindazonáltal igen
olcsók: 90 krtól fölfele — ugyszinté más nemű zomanczos edé-
nyekhez hasonló olcsó áron nagy kiváltságban ajánlok.

A legjobbnak ismert hatású keserűvíz 2—3 napig tart
„**Ferencz József**” keserűvíz nálam kapható, ugyszintén az
alábbi ásványvizek friss töltésben:

Borszéki borvíz, Bikszádi, Bilinyi, Budai (Ferencz József Loser János horgony
jegyű), Előpatáki, Giesshübl, Karlsbadi Krondorf, Levicoi, Margit, Marienbadi,
Salvator, Selters, Sztójai, Szobránczi, Parádi keserű, Parádi Arzenes.

Egy 4 szoba, konyha, pincze és melléképületekből álló lakás kiadó.

A híres Regemburgi állat-táppor, melynek használata által az állatok
betegségektől megvédvé étvágyuk, erejük javul. Tehenek jobb és több tejet
adnak, jobb kedvűek lesznek; disznóknak szarvasmarháknek juhoknak igen
ajánlható biztos óvszer. Eredeti ölmözött csomagokban nálam kapható.

Saját gyártmányú sodrony-fonataimat
ajánlom mint legelőszerebbet, legolcsób-
bat, legtartósabbat, bármiféle kerítéshez,
ugy szintén öngözt tuskés sodronyt leg-
olcsóbb árban.

BISZTRITSÁNY LAJOS.

Rézgálicz, Vermoreil permetezők, Raffia szőlőkötöző legolcsóbb árban, kékkő
szőlő és növények permetezésére leszállított áron.

Legjobb hírnevű vizimalmi lisztek raktára.

PSERHOFER J. vértisztító labdaccai.

Évtizedek óta ezen labdacscok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszereből készlet nem volna található
Számítalan orvos által ezen labdacscok háziszereit ajánlítottak minden oly bajknál, melyek a **rossz emésztésből és székrekedésből** erednek, mint **epe-zavarok,**
ahóbb eredő bajknál is, így **sápkórnál,** idegességből származó **fejfájásoknál** stb. Ezen vértisztító labdacscok oly könnyen hatnak, hogy a legeszegecsőbb fájalmat
sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de meg gyermekek által is bevehetők.

Ezen vértisztító labdacscok csak a **Pserhofer J.-féle az „Arany birodalmi almához” címzett gyógyszerárban Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a** készít-
tetnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacscot tartalmazó doboz ára **21 kr.** Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazatik **1 frt 05 krba** kerül. Az összeg
előzetes beklüdesenl bérmentes küldéssel együtt 1 csomag **1 frt 25 kr.,** 2 csomag **2 frt 30 kr.,** 3 csomag **3 frt 35 kr.,** 4 csomag **4 frt 40 kr.,** 5 cso-
mag **5 frt 20 kr.,** és 10 csomag **9 frt 20 krba** kerül.

NB. Nagy elterjedésük következtében ezen labdacscok a legkülönfélébb nevek és alakok alatt utánoztatnak: ennek következtében kéretik **csakis**
Pserhofer J.-féle vértisztító labdacscokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyek használati utasítása a Pserhofer J. névalírással, fekete
szinben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással, vörös színben van ellátva.

A számtalan hálaíratból, melyet a labdacscok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegség után egészségük visszanyerése folytán hozzánk
intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, ki ezen labdacscokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat
tovább fogja ajánlani.

Tisztelt Pserhofer ur!

Köln, 1883. ápril hó 30-án.

Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 5 tekercset az ön felülmul-
hatatlan vértisztító labdacsciból utánvétellel. Fogadja ez uton is a legmelyebb
köszönetemet labdacscái csodáhatásáért.
Maradok teljes tisztelettel
Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Tekintetes ur!

Hrasche, Földnik mellett, 1887. szept. 12-én.

Isten akarata volt, hogy az ön labdacscái kezeim közé kerültek, melyek-
nek hatását ezennel megírom. Én gyermekágyban meghültem olyanuyira, hogy
semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak
közé volnék, ha az ön csodálatraméltó labdacscái engem nem mentettek volna
meg. Az Isten áldja meg önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen
labdacscok engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak
is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.
Kuficz Teréz.

Mélyen tisztelt ur!

Bécs-Ujhely, 1887. nov. 9-én.

A legforróbb köszönetemet mondom ezennel önnek 60 éves nagynéném
nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vízkórságban, már

Bernhárdi alpesi-fü liqueur, Bernhár W. O.-tól Brogenben, egész üveg 2 frt
60 kr., fél üveg 1 frt 40 kr., negyed üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatású, legjobb szer minden köszvé-
nyes és csuzos bajok, u. m.: gerinczagybantalom, tagszagatás, ischiás,
migraine, ideges fogfájás, főfájás, fülzaggatás stb. stb. ellen 1 frt 20 kr.

Angol csodabalsam, Pserhofer J.-tól egy üveg 50 kr.

Fagybalsam, Pserhofer J.-tól. Évek óta a fagyos tagokra és minden idült sebre,
mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsög 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Stoll-féle Kolapraeparatumok, kitünő szer gyomor és belbetegségeknek.

Kola-elixir vagy bor, 1 liter 3 frt, fél liter 1 frt 60 kr., negyed liter 85 kr.

Golyva balsam, Pserhofer J.-tól kitünő szer golyva ellen, 1 üveg 40 kr, bér-
mentve 65 kr.

Élet-esszencia, (prágai csöppek), Pserhofer J.-tól, megrottott gyomor, rossz emésztés
és mindennemű altesti bajok ellen kitünő háziszere, 1 üveg 22 kr.,
12 üveg 2 frt.

Utifüved, Pserhofer J.-tól, egy ált. ismert kitünő háziszere hurut, rekedtség
görcsös köhögés stb. ellen. 1 üvegecske 50 kr., 2 üveg bérmentve 1-50.

Tannochinin hajkenőcs, Pserhofer J.-tól. Évek hosszú sora óta valamennyi haj-

életét is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn veletlenül egy
doboz kapott az ön kitünő vértisztító labdacscáiból s azoknak állandó hasz-
nálata folytán tökéletesen kigyógyult. Legfőbb tisztelettel
Weinzettel Josefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1893. márcz 27.

Tekintetes ur!

Alulírott ismételtén kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitünő lab-
dacscáiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemel kifejezni ezen lab-
dacscok értéke felett és azokat, a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek
legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszés szerinti használására önt
ezennel felhatalmazom. Teljes tisztelettel
Hahn Ignác.

Gótschdorf, Kolbach mellett, Szilézia, 1886. okt. 8-án.

T. ur! Felkerem, miszerint az ön vértisztító labdacscáiból egy csomagot
6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacscáinak köszön-
hetem, hogy egy gyomorajtól, mely engem öt éven át gyötört, megszabadul-
tam. Ezen labdacscok nálam sohasem fogtak kifogni s midőn legforróbb köszö-
netemet kifejezem, vagyok tisztelettel
Zwickl Anna.

növesztő szer közt orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegáns nagy
szelenczével 2 frt.

Általános tapasz, Steubel tanártól. Útés és szurás által okozott sebeknél, mér-
ges daganatoknál, ujjkukac, sebes, vagy gulladt mell vagy más ily bajok-
nál, mint kitünő szer lön kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Általános tisztító-só, Bullrich A. W.-tól. Kithnő háziszere a rossz emésztés min-
den következményeinél u. m. főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhév,
aranyér, dugulás, stb. ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztr. lapokban hirdetett összes
bel- és külf. gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben
netán nem levők gyorsan és olcsón megszerezhetnek. Postai megrendelések a
leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzüsszeg előre beklüdetik; nagyobb meg-
rendelések utánvétellel küldetnek.

*Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasítása a Pserhofer J. né-
aláírással és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.*

Védve védjegy által. Védjegy utánzása szigoruan büntetettik.

gyógyszerész, „zum goldenen Reichsapfel”
WIEN, I., Singerstrasse 15. 172 3—6

PSERHOFER J.

Szabadalmi szám: 16794.

BECK KÁROLY

szabad. ablakszellőztető-készülék készítő
BUDAPEST, VIII. József-utca 14 sz.

 BECK KÁROLY-féle ujonnan feltalált és szabadalmazott ablakszellőztető készülék.

Magyar gyártmány, mely most már felülmuta az összes külföldi és mostanáig alkalmazott szellőzőket ugy czélszerűségben, jóságban, mint olcsóságban. Minden ablakra alkalmazható. Egészségügyi szempontból 45° által légvonat kizárva. Ablakszellőztető készülékeim használatban vannak a következő helyeken: Budapest, Nemzeti Kaszinó. Kossuth Lajos-utca. Keresk miniszterium Budán. Ref. főgimnázium. Deák tér. Magy. kir. Ludovika. Kispesti áll. elemi iskolában s több kórházban és iskolában, a fővárosban s vidéken kitűnőnek bizonyult.

Ablakszellőzők 7 kor. 60 fillértől feljebb.

Költségvetések ingyen és bérmentve.

Több mint 30.000 darab már használatban van.

Számtalan elismerő levél van kezeimben, mely a t. közönség meglegedését nyilvánítja. Mérték vétel végett sziveskedjek hozzám fordulni. — Mindennemű épület és műlakatos munkát készítek a legjobb kivitelben.

Megrendelések ugy Budapesten, mint vidékre gyorsan és pontosan eszközöltetnek. 228 1-16

Szabadalmi szám: 16794

HAGENAUER FRIGYES KÁROLY

ÜVEGEDZÉSI
és FESTÉSZEPI
MŰINTÉZETE

BUDAPEST,

VIII, VIG-UTCZA 14. sz.

Legjobb referenciák
az eddig elszállított munkálatokról.

227 1-16

MAGYAR KERESKEDELMI IRODA

(tulajdonos: BOTH DEZSŐ.)

Eszközöl: mindennemű üzletek gyárak ipartelepek földbirtokok házak eladását és vétését ugy Budapesten, mint bárhol Magyarországon valamint kölcsönöket földbirtokra, házakra és személyhitelt váltókra.

Megbízható szolid vállalat.

Iroda: Budapest, VI., Vörösmarty-utca 25a.

Törlesztéses kölcsön

igénybevételével szabadítsa meg magát a súlyos természetű kölcsönöktől. Ez oknál fogva jóakarólag ajánljuk, hogy a jelenlegi gabonárákkal arányban álló **olcsó** s e helyi viszonyok figyelembevételével megállapított **érték** ^{3/4}-éig engedélyezni szokott kölcsönnyerés czéljából a birtokaira vonatkozó telekkönyvi kivonatait és kataszteri birtokviszonyát hozzánk sürgősen beküldje. Ez esetben kölcsönét **rövid időn belül** szabadon választható időtartamra szavaztatjuk meg, ugymint: 10 évtől 70 évi időtartamra 4-5%-os félévenkénti törlesztésre, melyben már a tőke és kamat törlesztés bent foglaltatik.

A kölcsönök előzetes félévi felmondás után visszafizethetők, de az intézet részéről fel nem mondhatók.

Irevélre válaszbélyeg melléklendő. 225 1-30

Kerékpárok raktáron.

MALIK ZSIGMOND

kerékpár készítő és javító gyára
BUDAPEST, Légszesz-utca 2. szám.

Elfogad megrendeléseket a legjobb angol anyagból készült

kerékpárookra

2 évi jótállás mellett.

A legújabb modellű új kerékpárokat 140 koronáért szállítok.

Kerékpár alkatrészek raktáron.

Legegyszerűbb kezelésű automobilonkra (motorkocsik), zománcozások, nickelozések, valamint minden e szakba vágó munkák a legolcsóbb árak mellett eszközöltetnek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

226 1-16 **Kerékpárok raktáron.**